

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พลศึกษา เป็นองค์หนึ่งของการศึกษา ที่ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีร่างกายเจริญเติบโต แข็งแรง และมีพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม โดยอาศัยกิจกรรมพลศึกษาที่ได้เลือกเฟ้นแล้วเป็นสื่อ ที่ถือเป็นความแตกต่างจากการศึกษาของค่อน นอกจากนั้น พลศึกษายังถือเป็นส่วนประกอบที่สำคัญ ในแผนการศึกษาแห่งชาติตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มมีแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับพุทธศักราช 2475, 2479, 2494 และ 2503 เป็นต้นมา จนถึงฉบับที่ใช้ปัจจุบัน คือ แผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2520 ก็ได้กำหนดความมุ่งหมายไว้ในหมวดที่ 6 ข้อที่ 21 ว่า " รัฐพึงจัดการพลศึกษาในทุกทุกระดับการศึกษาและพึงจัดให้แก่ประชาชนทั่วไปด้วย เพื่อเสริมสร้าง และก่อให้เกิดความสำนึกในคุณค่าของภารกิจกีฬาและสุขภาพอนามัย และกิจกรรมการพักผ่อน " (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2535) ยิ่งคงระบุถึงความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาไว้อย่างชัดเจนว่า "มุ่งพัฒนาบุคคลทั้ง 4 ด้านอย่างสมดุล และกลมกลืนกัน คือ ทางด้าน ปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม" ซึ่งการจัดการพลศึกษาจะบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ย่อมขึ้นอยู่กับโปรแกรมเป็นสำคัญ โปรแกรมพลศึกษาจึงมีความสำคัญต่อพลศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เพราะถ้ามีการจัดโปรแกรมพลศึกษาได้ดีและสมบูรณ์ครบถ้วนทุกด้านตรงตามวัตถุประสงค์ หลักการและปรัชญาพลศึกษาก็จะทำให้ให้นักเรียน ครู ผู้ปกครอง ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์และคุณค่าของการจัดโปรแกรมพลศึกษา ดังที่ เวสต์และบุชเชอร์ (West and Bucher, 1991) ได้กล่าวถึงความสำคัญของโปรแกรมพลศึกษาไว้ว่า "วัตถุประสงค์ต่าง ๆ ที่จะได้รับจากการเรียนพลศึกษานั้นจะบรรลุผลได้ก็ต่อเมื่อมีโปรแกรมพลศึกษาที่ดี" เมื่อมีการจัดโปรแกรมพลศึกษาได้ดั่งนั้น ผู้ที่มีส่วนร่วมก็จะเกิดการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ดังที่บุชเชอร์และโควินิก (Bucher and Koenig,

1978) ก็ได้กล่าวไว้ว่า "โปรแกรมผลศึกษาถือว่าเป็นสื่อกลางในการติดต่อกับสังคมภายนอกที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าโรงเรียนมีโปรแกรมผลศึกษาที่ดี สังคมภายนอกก็จะให้การช่วยเหลือและสนับสนุน และในทำนองเดียวกัน วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ (2523) ก็ได้กล่าวว่าการที่ผลศึกษาเป็นวิชาที่มีบทบาทสำคัญในการให้การศึกษาแก่นักเรียนมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับว่าครูผลศึกษาสามารถจัดโปรแกรมผลศึกษาเพื่อให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากวิชาผลศึกษามากน้อยเพียงใด ถ้าครูสามารถจัดโปรแกรมผลศึกษาโดยให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากผลศึกษามาก วิชาผลศึกษาก็จะเป็นวิชาที่มีบทบาทสำคัญ ครู ผู้บริหาร ตลอดจนนักเรียนและผู้ปกครองก็จะเห็นความสำคัญในวิชาผลศึกษา

คอตทรีวีย์และวูดส์ (Daughtrey and Wood, 1971) และฮอร์น (Horine, 1985) ก็ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารต่อการประเมินโปรแกรมผลศึกษาไว้และเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างหนึ่งของผู้บริหารทางผลศึกษาที่จะต้องทำการประเมินโปรแกรมผลศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อที่จะตรวจดูว่าจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ นั้น ได้บรรลุผลหรือไม่เพียงใด ซึ่งผลของการประเมิน ก็จะช่วยสำหรับการวางแผนเพื่อปรับปรุงโปรแกรมผลศึกษาต่อไป

ดังนั้นจึงเห็นได้อย่างชัดเจนว่าโปรแกรมผลศึกษานั้น จะดำเนินการไปโดยปราศจากการประเมินไม่ได้เลย เพราะการประเมินโปรแกรมผลศึกษาจะทำให้ทราบว่าส่วนใดบ้างที่คิดแล้วสมควรส่งเสริมสนับสนุนต่อไป ส่วนใดบ้างที่ยังเป็นจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องที่จะต้องเร่งปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น โดยจะมีแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขที่ชัดเจน และสามารถที่จะกำหนดการวางแผนการปรับปรุงแก้ไขได้อย่างเป็นลำดับขั้นตอน ซึ่งก็จะทำให้โปรแกรมผลศึกษาที่ดำเนินการอยู่ได้มีการพัฒนาให้ดีขึ้น วัตถุประสงค์ต่าง ๆ ของผลศึกษาที่ได้กำหนดไว้ก็จะได้บรรลุผลมากขึ้นนั่นเอง นอกจากนี้แล้ว ผลที่ได้จากการประเมินโปรแกรมผลศึกษาก็จะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารของโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น การศึกษาเอกชน กรมสามัญศึกษา กรมวิชาการ หรือกรมผลศึกษา ในอันที่จะให้การช่วยเหลือส่งเสริมและสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ได้อย่างตรงสภาพความต้องการที่แท้จริง ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ทั้งรัฐบาลและเอกชน เป็นโรงเรียนที่มีการจัดโปรแกรมผลศึกษาภายในโรงเรียน ตลอดจนหลักสูตรการเรียนการสอนของวิชาผลศึกษา ทั้งโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนเอกชนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แตกต่างกันในด้านงบประมาณ บุคลากร และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้ อาจจะเป็นปัญหา จึงควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบ นอกจากนี้ สภาพภูมิประเทศ ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม สังคม และความเจริญ

เติบโตทางด้านเศรษฐกิจของแต่ละภาคนั้นไม่เหมือนกัน อีกทั้งยังจะได้ข้อมูลที่ทันสมัยอันจะเป็นประโยชน์ต่อสถาบันผลิตบุคลากรทางพลศึกษาได้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยมีความสนใจในการประเมินคุณภาพโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลและเอกชน เพื่อคุณูปการพลศึกษา เพราะได้มีการพัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพโปรแกรมพลศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา ผู้วิจัยจึงต้องการประเมินคุณภาพโปรแกรมพลศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลและเอกชน ในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโปรแกรมพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาของภาคกลาง ในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินโปรแกรมพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ สังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในภาคกลาง
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพของโปรแกรมพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านต่าง ๆ ระหว่าง โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ กับโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ในภาคกลาง ในแต่ละขนาด

สมมติฐานของการวิจัย

คุณภาพของโปรแกรมพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านต่าง ๆ ระหว่าง โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ กับโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ในภาคกลาง ในแต่ละขนาด ไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง เป็นหัวหน้าหมวดพลานามัย หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ของโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ และโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน จำนวน 134 คน

2. การประเมินโปรแกรมผลศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา ใช้แบบประเมิน โปรแกรมผลศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่พัฒนาขึ้นโดย ชาญชัย ช่อธรรมสกุล (2536) ประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป แบบสำรวจข้อมูลทั่วไป และแบบสัมภาษณ์หัวหน้าหมวดพละนามัย

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. แบบประเมินโปรแกรมผลศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาของ ชาญชัย ช่อธรรมสกุล เป็นแบบประเมิน ที่สามารถนำไปประเมินโปรแกรมผลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาได้
2. ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจากหัวหน้าหมวดพละนามัย หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายใน หมวดพละนามัย ถือเป็นข้อมูลที่เป็นความจริงและเชื่อถือได้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

โปรแกรมผลศึกษา หมายถึง โครงการผลศึกษาที่ประกอบด้วย การจัดและบริหารใน ด้านการเรียนการสอนในชั้นเรียน ด้านครูผลศึกษา ด้านการบริหารงานหมวด วิชาพละนามัย ด้านการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน ด้านการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน และด้านการจัด และบริหารวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกทางผลศึกษา

การประเมินโปรแกรมผลศึกษา หมายถึง กระบวนการในการใช้ข้อมูล เพื่อตีความหมาย หรือกำหนดระดับคุณภาพของโปรแกรมผลศึกษา โดยผู้ที่มีวุฒิทางผลศึกษา ให้คะแนนแต่ละรายการ ที่ใช้ประเมินตามสภาพที่เป็นอยู่จริง เมื่อทราบคะแนนของการประเมินแล้ว สามารถนำไปตีความหมายของการประเมินได้กับปกติวิสัยคุณภาพโปรแกรมผลศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ ชาญชัย ช่อธรรมสกุล ได้พัฒนาไว้แล้ว

โรงเรียนมัธยมศึกษาภาคกลาง หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ที่สังกัดกรมสามัญศึกษา และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง ประกอบด้วย 3 เขตการศึกษา ได้แก่ เขตการศึกษา 1 เขตการศึกษา 5 และเขตการศึกษา 6 ที่ทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 เป็นโรงเรียนที่สอนเฉพาะนักเรียนชายหรือนักเรียนหญิง

หรือแบบสหศึกษา

โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัดกรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คน
ขึ้นไป

โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนระหว่าง 1,500-2,499 คน
ขึ้นไป

โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนระหว่าง 500-1,499 คน
ขึ้นไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทราบผลการประเมินคุณภาพของโปรแกรมผลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคกลาง
ด้านต่าง ๆ อันจะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียนหรือหัวหน้าหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น
กรมสามัญศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น สามารถ
ให้การสนับสนุน ส่งเสริม และแนะนำช่วยเหลือได้อย่างถูกต้อง
2. เป็นแนวทางสำหรับการวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องในโอกาสต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย